

**Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника**

Україна Соборна у боротьбі за державну незалежність 1917 – 1923 рр.

Авторський колектив

1. **ЦЕПЕНДА Ігор Євгенович** – доктор політичних наук, професор, ректор Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника (м. Івано-Франківськ);
2. **КУГУТЯК Микола Васильович** – доктор історичних наук, професор, професор кафедри етнології і археології факультету історії, політології і міжнародних відносин Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника (м. Івано-Франківськ);
3. **ВЕЛИКОЧИЙ Володимир Степанович** – доктор історичних наук, професор, декан факультету туризму Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника (м. Івано-Франківськ);
4. **ДОБРЖАНСЬКИЙ Олександр Володимирович** – доктор історичних наук, професор, декан факультету історії, політології та міжнародних відносин Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича (м. Чернівці);
5. **ЛИТВИН Микола Романович** – доктор історичних наук, професор, завідувач відділу «Центр дослідження українсько-польських відносин» Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича (м. Львів);
6. **ПАВЛИШИН Олег Йосифович** – кандидат історичних наук, доцент кафедри новітньої історії України ім. М. Грушевського Львівського національного університету ім. І. Франка (м. Львів);
7. **СОЛЯР Ігор Ярославович** – доктор історичних наук, професор, директор Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича (м. Львів);
8. **ВІТЕНКО Микола Дмитрович** – кандидат історичних наук, директор Навчально-наукового центру дослідження українського національно-визвольного руху імені О. Карпенка Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника (м. Івано-Франківськ).

Мета роботи

Метою роботи "Україна Соборна у боротьбі за державну незалежність 1917 – 1923 рр." є відновлення об'єктивної картини історичних подій, пов'язаних з Українською революцією та боротьбою за державну незалежність, шляхом використання раніше невідомих архівних матеріалів і діаспорної літератури. Робота спрямована на поглиблення наукових знань про процеси формування української державності в Галичині, Буковині та Закарпатті, а також на аналіз політичних, соціальних і культурних аспектів того часу. Важливою складовою мети є підкреслення значущості національно-визвольної боротьби українського народу та підтвердження актуальності ідеї соборності як важливого політичного ідеалу, що символізує національну єдність і державність. Дослідження також має патріотичне виховне значення, сприяючи формуванню національної свідомості та гордості за історичні досягнення, а також використовується

для покращення освітнього процесу через надання достовірних історичних знань. Крім того, робота робить внесок у міжнародне наукове співтовариство через публікації у закордонних виданнях, підвищуючи міжнародний авторитет української історичної науки.

Актуальність роботи

Період 1917-1923 рр. є одним з найважливіших в історії України, оскільки саме тоді відбувалася Українська революція, яка призвела до створення Української Народної Республіки (УНР) і Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР). Це була спроба українського народу створити незалежну державу після століть перебування під владою інших імперій.

Робота використовує раніше невідомі архівні матеріали, електронні бази даних і діаспорну літературу, що дозволяє відновити об'єктивну картину подій того часу. Це допомагає виправити історичні перекопчення і надати повнішу інформацію про боротьбу українців за незалежність.

Матеріали роботи мають важливе значення для виховання патріотизму серед сучасного українського населення. Вони підкреслюють значущість національної єдності і державної незалежності, що є актуальним у сучасних умовах.

Ідея соборності України залишається важливою політичною метою і символом для багатьох громадян України сьогодні. Дослідження підкреслює, що прагнення до об'єднання українських земель і створення єдиної держави є невід'ємною частиною української національної ідеї.

Знання про події 1917-1923 рр. допомагає краще розуміти сучасні політичні процеси та виклики, з якими стикається Україна. Це сприяє формуванню більш обґрунтованих рішень у сфері державної політики та міжнародних відносин.

Робота робить значний внесок у наукові дослідження української історії, надаючи нові дані і висновки, які можуть

використовуватися в подальших дослідженнях. Це сприяє розвитку історичної науки в Україні і за її межами.

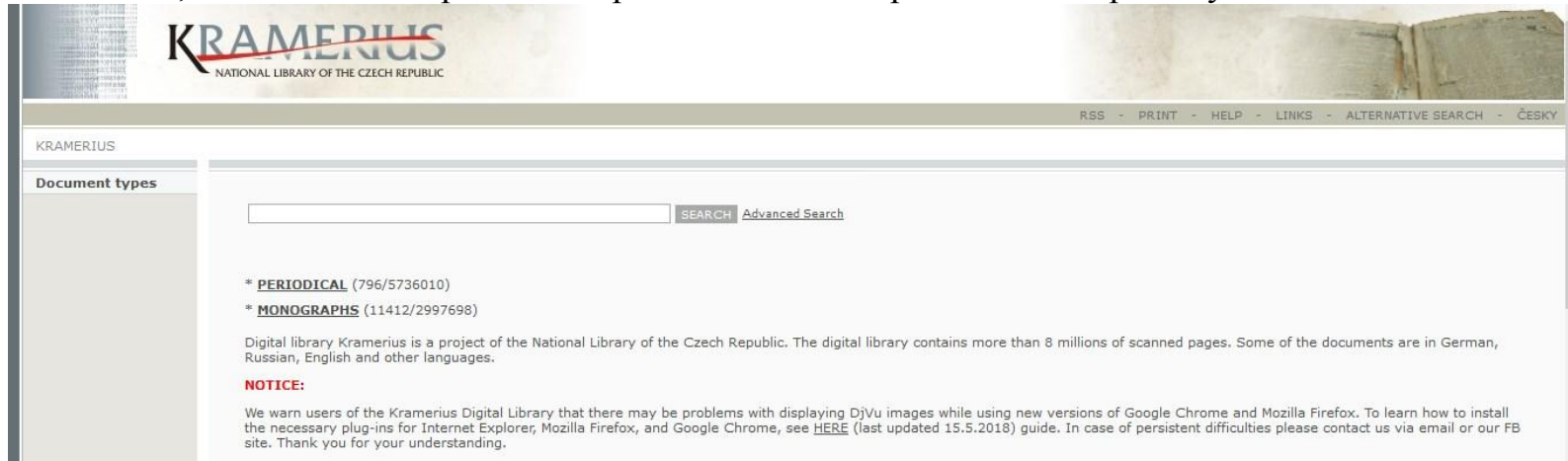

Методи дослідження у дослідженні “Україна Соборна у боротьбі за державну незалежність 1917 – 1923 рр.”

1. Історичний метод – проаналізовано процеси становлення України у 1917 – 1923 рр. у їхній історичній ретроспективі.
2. Джерелознавчий метод – проаналізовано та критично оцінювання архівні матеріалів, документи, мемуари, діаспорна література.
3. Порівняльний метод – порівняно події, процеси та явища у різних регіонах України – Галичині, Буковині, Закарпатті, Наддніпрянщині, а також порівняння подій в УНР та у інших державах тієї історичної доби.
4. Біографічний метод особливо активно його використано у ході роботи над виданням “Західно-Українська Народна Республіка. Енциклопедія”, до якого включено біографії понад 2660 відомих українських діячів, що брали участь у боротьбі за незалежність у 1917 – 1923 рр.
5. Синтетичний метод – отримано дані з різних джерел, їх систематизовано і відтворено більш цілісну картину подій і явищ Української революції 1917 – 1923 рр.
6. Аналітичний метод дозволив глибше зрозуміти причини, перебіг та наслідки боротьби за українську соборність, а також оцінити їхній вплив на події Української революції.
7. Картографічний метод – створено і проаналізовано картографічні матеріали, що дозволяють візуалізувати територіальні зміни у ході Української революції, переміщення військових сил та адміністративні реформи та ін.
9. Інтердисциплінарний підхід. Застосовано методи з інших наукових дисциплін, таких як політології, економіки, культурології, що дало більш комплексне розуміння історичних процесів.

Наукова новизна роботи "Україна Соборна у боротьбі за державну незалежність 1917 – 1923 рр."

1. Робота базується на аналізі раніше невідомих або мало досліджених архівних матеріалів, що дозволяє представити нові факти та деталі історичних подій, пов'язаних з Українською революцією та боротьбою за державну незалежність.

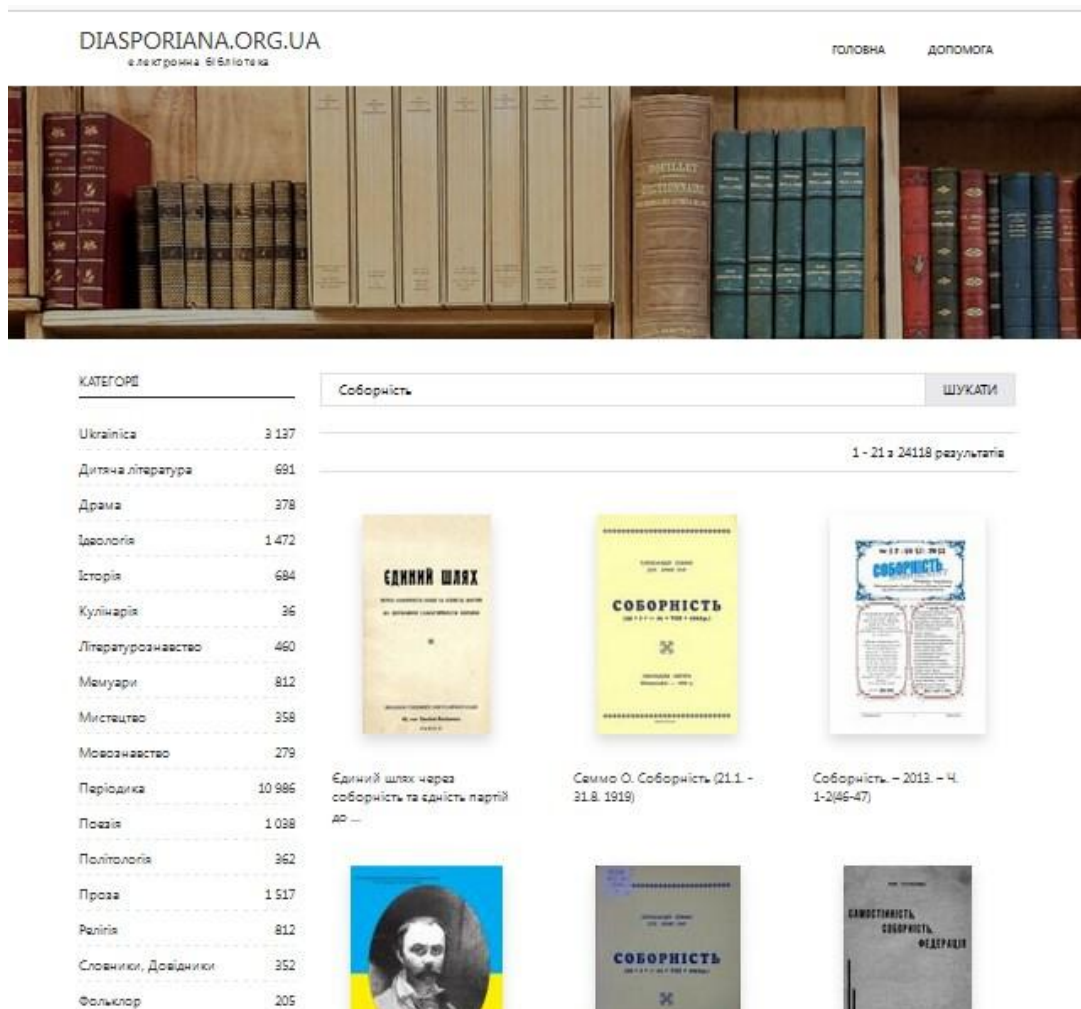
Сторінка чеської національної електронної бібліотеки, матеріали з якої використовувалися у підготовці роботи

Ресурс "LIBRARIA. Архів української періодики он-лайн" активно використовувався у роботі

2. Інтеграція діаспорної літератури:

Включення в дослідження матеріалів діаспорної літератури надає нові перспективи та доповнює існуючі знання про події 1917–1923 рр. з погляду українців, які жили за кордоном і зберігали пам'ять про національно-визвольну боротьбу.

The screenshot shows the website DIASPORIANA.ORG.UA, an electronic library. The search results for 'Соборність' are displayed. On the left is a category list, and on the right are search filters and a grid of book covers.

КАТЕГОРІЯ	Кількість
Українська	3 137
Дитяча література	691
Драма	378
Ідеологія	1 472
Історія	684
Кулінарія	36
Літературознавство	460
Мемуари	812
Мистецтво	358
Мовознавство	279
Періодика	10 986
Поетика	1 038
Політологія	362
Проза	1 517
Релігія	812
Словники, Довідники	352
Фольклор	205

Search filters: Категорія: Соборність, ШУКАТИ. Results: 1 - 21 з 24118 результатів.

Book covers shown:

- Єдиний шлях через соборність та єдність партій
- Семмо О. Соборність (21.1. - 31.8. 1919)
- Соборність. – 2013. – Ч. 1-2(46-47)
- Самостійність, Соборність, Федерація

нові інтерпретації і переосмислення ключових подій та процесів Української революції, що дозволяє глибше зрозуміти причини, перебіг та наслідки цих подій.

3. Використання сучасних електронних баз даних:

Робота використовує різноманітні електронні бази даних, що дозволяє отримати доступ до широкого спектру джерел та досліджень, які раніше могли бути недоступні або невідомі дослідникам.

The screenshot shows the website 'Архів ЗУНР' (Digital Archive of the West Ukrainian People's Republic). The main heading is 'ЦИФРОВИЙ АРХІВ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ'. Below it, a description states: 'Ресурс представляє оцифровані документи Уряду, Диктатора та установ Західноукраїнської народної республіки, а також пов'язані матеріали, які зберігаються у різних архівосховищах України та за її межами'. A 'Детальніше' button is visible. On the right, there is an image of historical documents and coins.

Унікальний он-лайн ресурс "Цифровий архів Західноукраїнської народної республіки" (<https://zunr.arinsy.com/>), численні документи з якого використані у роботі

4. Нові інтерпретації подій:

На основі нових джерел і матеріалів, дослідження пропонує

5. Аналіз регіональних особливостей:

Дослідження деталізує процеси становлення української державності в різних регіонах, таких як Галичина, Буковина та Закарпаття, що дозволяє побачити регіональні особливості та внесок кожного регіону в загальнонаціональну боротьбу за незалежність.

6. Біографічні дослідження:

Робота висвітлює біографії найвідоміших українських громадсько-політичних, культурних, релігійних та військових діячів, що дозволяє краще зрозуміти їх роль і внесок у боротьбу за українську державність. Лише завдяки виданню “Західно-Українська Народна Республіка. Енциклопедія” повернуто пам'ять про понад 2660 діячів Української революції 1917 – 1923 рр.

7. Укріплення україноцентричного підходу:

Дослідження сприяє утвердженню україноцентричного підходу до вивчення історії, акцентуючи увагу на українських перспективах і національних інтересах у контексті подій 1917–1923 рр.

Результати роботи

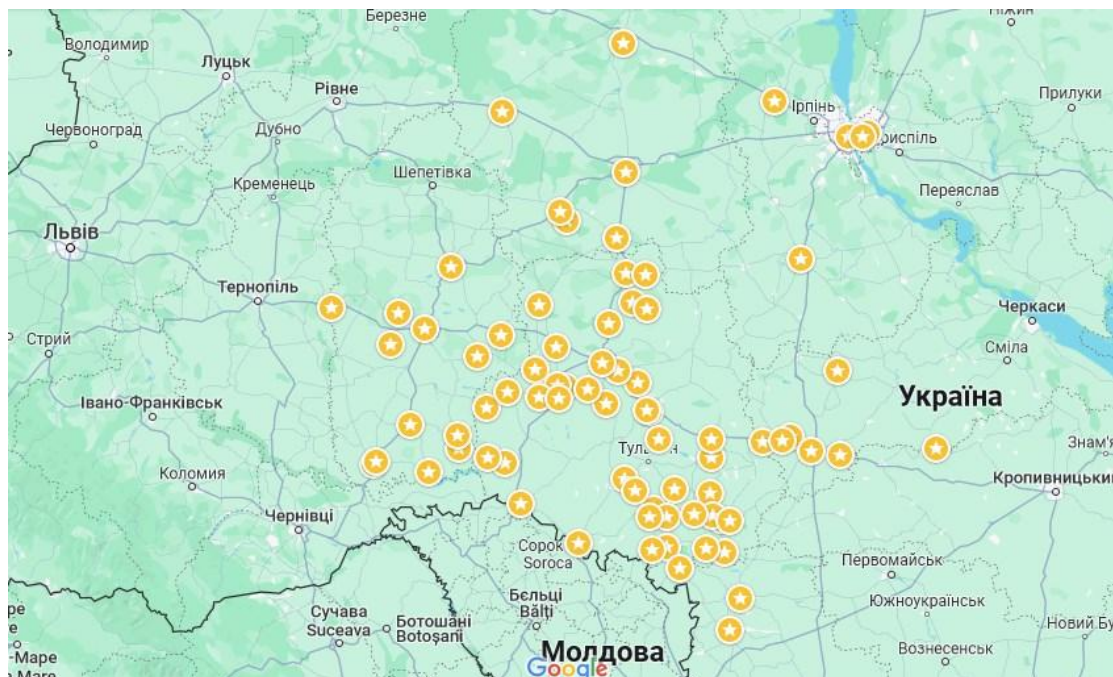
16 одноосібних монографій, 59 колективних монографій (2 – у закордонних виданнях), 25 статей в журналах, включених до категорії "А" (у т.ч. 3 – у зарубіжних виданнях) та 119 статей у журналах, включених до категорії «Б».

Колаж із обкладинок видань наших авторів

Створено серію історичних карт “Західно-Українська Народна Республіка. Серія карт”
Українська революція”
(упорядник М. Литвин)

Актуалізовано питання вшанування пам'яті творців української державності, воїнів, котрі загинули захищаючи українську соборність

На даній карті відзначено місця масових поховань стрільців та старшин Української Галицької Армії на Наддніпрянщині

МЕМОРІАЛЬНІ ПОХОВАННЯ ДІТЧІВ ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ...

Тернопільська область,
Тернопільський район,
с. Шпелтинець.
Пам'ятник
Олександрові
БАГВІНСЬКОМУ

Тернопільська область,
Теробовлянський район,
Могила воїнів УГА у с. Дорошівка

Тернопільська область,
Подгаський район, Могила І. БАЛЮКА

Тернопільська область,
м. Монастирська, Могила воїнів УСС

Тернопільська область, м. Теробовля,
Меморіальний знак воїнам УГА

Тернопільська область,
м. Скалат, Могила Альфонса ПІВРА

Тернопільська область,
м. Підлощинськ, Могила воїнів УГА

Ілюстрації із видання “Західно-Українська Народна Республіка. Енциклопедія”. Стаття “МЕМОРІАЛЬНІ ПОХОВАННЯ ДІТЧІВ ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ ТА ВОЯКІВ УКРАЇНСЬКОЇ ГАЛИЦЬКОЇ АРМІЇ: ТЕРНОПІЛЬЩИНА”.

Наші здобутки гідно оцінені польськими та канадськими науковцями, а також українськими читачами

Диплом конкурсу “Книжка року 2021” наданий нашому виданню

Практичне значення роботи

“Україна Соборна у боротьбі за державну незалежність 1917 – 1923 рр.”

1. Матеріали роботи використовуються у навчальних закладах для викладання історії України. Залучені у ній об'єктивні та достовірні джерела допомагають формувати в учнів та студентів правильне розуміння історичних подій та процесів, пов'язаних з боротьбою за українську державність.
2. Дослідження сприяє патріотичному вихованню молоді, підкреслює важливість національної єдності, державної незалежності та героїзму українського народу у боротьбі за свої права, допомагає формувати національну свідомість та гордість за історичні досягнення.
3. Робота сприяє підтримці та розвитку національної ідентичності, акцентуючи увагу на значущості соборності України та її історичних коренях. Це особливо важливо у контексті сучасних викликів, пов'язаних з питаннями територіальної цілісності та національного суверенітету, і зокрема російської збройної агресії.
4. Результати дослідження можуть використовуватися іншими науковцями для подальших досліджень у галузі історії України. Використання нових архівних матеріалів і діаспорної літератури відкриває нові перспективи для досліджень і сприяє розвитку історичної науки.
5. Аналіз подій Української революції та боротьби за незалежність може бути корисним для політиків, громадських діячів та урядовців при формуванні національної політики та прийнятті стратегічних рішень. Знання історичних уроків дозволяє уникнути повторення помилок минулого і використовувати успішні стратегії для сучасного державного будівництва.
6. Робота активно використовується для підготовки популярних наукових публікацій, документальних фільмів та інших медіапроектів, що сприяє поширенню історичних знань серед широкої аудиторії та підвищенню її обізнаності про ключові події національної історії.
7. Публікація результатів дослідження у закордонних виданнях сприяє підвищенню міжнародного авторитету української історичної науки та інформуванню міжнародної спільноти про важливі етапи української історії.
8. Розробка рекомендацій вітчизняній владі та органам самоврядування щодо гідного вшанування творців і захисників української державності, а також тих іноземних діячів, які в період Української революції 1917 – 1923 рр. підтримували українську соборність.